

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

20. rujna 2019.

Broj 179-180

ISSN 1821-3758

9 771821 375004

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Rujansko zvono nas je sve okupilo u školske klupe i na nove radne obveze. Iako znam da niste oduševljeni početkom školske godine, ima tu puno lijepoga. Osim što ćete steći novo znanje, tu su i prijatelji, druženje, dijeljenje užine, te brojne druge zanimljivosti i slatke tajne.

Ovoga puta na poseban način želim pozdraviti učenike koji su prvi puta sjeli u školske klupe – prvaše.

Od vas koji ste već »stari« *Hrckovi* znanci očekujem da prvašima pomognete u školi, na odmorima, na cesti, pa i da ih upoznate s našim podlistkom.

Ovoga puta želim čestitati i svim izvođačima 15. Smotre dječjih pjevača i zborova na sjajnom nastupu.

Za sve one koji ne znaju (ako ih još ima) *Hrcko* izlazi svakog pretposljednjeg petka u mjesecu i možete ga potražiti kod vaših učiteljica.

Ovim putem vas sve pozivam da pišete, crtate i šaljete vaše radove, a redovito čekam i *Hrckove detektive*.

Do sljedećeg broja, želim vam sretan i uspješan početak školske godine!

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković, Slađana i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Prvaši hrvatskih odjela

Još jedna generacija prvaša sjela je u školske klupe. Kada je u pitanju nastava na hrvatskom jeziku ovo je osamnaesta generacija. Njih 31, koliko ih je upisano u prvi razred na cjelovitu nastavu na hrvatskom jeziku, jedna su generacija učenika iako su upisani u različite škole.

Za sve prvaše hrvatskih odjela Hrvatsko nacionalno vijeće priredilo je svečani prijem. U programu su sudjelovali njihovi stariji prijatelji, učenici nižih razreda u nastavi na hrvatskom jeziku s učiteljicama, te mali tamburaški sastav HGU-a *Festival bunjevačkih pisama*. Redali su se recitali i pjesme, a prvaši, vidno uzbuđeni, svečano su prozvani, te su im bili uručeni i prigodni darovi.

U ovome broju predstavljamo prvaše hrvatskih odjela:

Ž.V.

OŠ Ivan Milutinović, Subotica
Učiteljica: **Tanja Dulić**; učenici: **Andrija Vuković, Ante Crnković, Denis Kopilović, Dominik Sarić Lukendić, Ina Bačlija, Jovana Stantić, Katarina Vukadinović, Leona Vukmanov Šimokov, Lovro Vukov, Luka Crnković, Marijan Ivanković Radaković, Martin Crnković, Milica Popov, Nikola Ivanković Radak, Petra Temunović, Roko Piuković i Sara Vukov.**

OŠ Matko Vuković, Subotica
Učiteljica: **Vesna Nimčević**; učenici: **Andrija Kujundžić, David Tikvicki, Emanuela Vukmanov Šimokov, Josipa Kutuzov i Matea Cvijanov**

OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna
Učiteljica: **Branislava Milanović**; učenici: **Matija Rudić i Milan Gašpar**

OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
Učiteljica: **Verica Farkaš**; učenici: **Lana Stantić i Lara Mrkaljević**

OŠ 22. oktobar, Monoštor
Učiteljica: **Lidija Marinković**; učenici: **Ivan Forgić, David Milošević, Aleksandra Mišković, Petar Turkalj i Emanuel Mišković**

Solisti za budućnost

Smotra dječjih pjevača i zborova, petnaesta po redu, okupila je ljubitelje tamburaške glazbe, i to male i velike. Osamnaest solista nastupilo je na Smotri koja je održana 6. rujna u velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici.

Svi oni imali su zapažen i hvale vrijedan nastup. Soliste je pratio dječji tamburaški orkestar pod ravnanjem prof. **Mire Temunović**, a za dvije pjesme dirigentsku palicu je preuzela učenica srednje Muzičke škole **Magdalena Temunović**.

Tijekom proteklih 15 godina na Smotri dječjih pjevača i zborova nastupilo je 270 solista, a koliko je bilo tamburaša, to još nitko nije izbrojao. Vjerujemo puno.

Ovogodišnju *Smotru* je otvorio član IO Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za kulturu **Darko Sarić Lukendić**, a s obzirom na to da je *Smotra* revijalnog karaktera, svim izvođačima je najveća nagrada bio pljesak, a darovala ih je i Hrvatska glazbena udruga.

U ulozi voditelja našli su se njihovi vršnjaci **Lana Šarčević** i **Luka Ješić**, koji su nazočne vodili kroz svijet tradicijske i novije tamburaške glazbe.

Kako nalaže tradicija duga 15 godina na kraju programa svi izvođači su skupa izveli takozvanu himnu *Smotre*, pjesmu *Subotica*.

Kako su voditelji na početku programa poručili da je svaki sudionik *Smotre* »Dijamant do neba vrijedan«, na kraju se, kada su svi zadovoljno zasijali, to i potvrdilo.

Solisti koji su nastupili na ovogodišnjoj *Smotri*, koje vjerujem poznajete i osobno su:

S lijeva na desno:

Matija Ivković Ivandekić – solo prim, **Jakov Vukov**, **Martin Vukov**, **Mila Rukavina**, **Iva Molnar**, **Lucija Vukov**, **Lucija Horvacki**, **Andrija Mandić**, **Katarina Vukadinović**, **Marija Magdalena Huska**, **Pavao Piuković**, **Ružica Dulić**, **Iva Gabrić**, **Matea Dulić**, **Matej Vojnić Mijatov** i **Luka Mamužić**, **Katarina Mamužić** i **Roko Piuković**.

Božićna radost u kolovozu

Dvanaesti *Etnokamp* Hrvatske čitaonice završen je 30. kolovoza, a ove godine protekao je u duhu Božića. U *Etnokampu* je čak i to moguće: slaviti Božić u kolovozu. Tako je tijekom pet dana s čak 120 djece radilo oko 80 volontera predvođenih predsjednicom Hrvatske čitaonice **Bernadicom Ivanković**. Od 26. do 30. kolovoza, radilo se u 30 manualnih radionica, te su se tijekom cijeloga tjedna izrađivali ukrasi za bor, figurice za betlehemske štalice, figurice za božićni kruh-kolač, anđeli od slame, a usred bijela dana organizirana je i Badnja večer i to na salašu na Bikovu, gdje je bio organiziran cjelodnevni izlet. Iako je umjesto zime i snijega djecu grijalo sunce, nije im uopće smetalo u pripremama za Božić.

Iz radionica proizašli su unikatni radovi, koji su se na završnoj priredbi našli na prodajnoj izložbi. Uratke su, kako i pretpostavljate, kupili roditelji, a neke su djeca i darovala dragim gostima koji su podržali ovogodišnji *Etnokamp*.

Osim djece iz Subotice i okolice, ove godine na *Etnokampu* su bila i djeca iz Sombora, Austrije, Njemačke i Hrvatske, a prvi puta su se ovoj skupini priključile i učenice, te djelatnici OŠ *Stjepan Radić* iz Božjakovine (Hrvatska).

Ovu sjajnu ekipu etnokampovaca posjetio je i *Hrcko* te donio torte kako bi se svi skupa zasladili.

Ž.V.

stiholjupci

Rujan se već primiće kraju, a
stiže nam i jesen, to krasno, s
bezbroy boja godišnje doba.
Uživajmo u njemu.

Jesen

Kud god prođem zeleno brišem
i sve zašarenim s bezbroy boja,
na prašnjave ceste prolijem kiše,
nije li prekrasna haljina moja?

Dok putujem tako, stalno šuštim,
što god taknem to zarumenim.
Darujem zlato šumama gustim,
pripremam krevet životinjama snenim.

Ispraćam na put jata ptica,
oblacima darujem sivu boju,
bundeve dobiju rumena lica,
stresem s grana jabuku koju.

S drugim dijelim sve blago svoje,
a tebi darujem vrući kesten,
ako pogodiš ime moje,
ako znaš da zovem se jesen.

Gorana Benić-Huđin

KNJIGA baš za mene

IVANA GULJAŠEVIĆ KUMAN:

DRUGAČIJA

Jeste li se ikada osjećali drugačijim od drugih?
Smatrate li to pozitivnim ili negativnim?

U knjizi **Ivane Guljašević Kuman** *Drugačija* upoznate ćete djevojčicu neobična imena Dorcas, no to nije jedino neobično kod nje. Neobično je lijepa, tamne kože boje čokolade. Sad već pogađate: Dorcas je crnkinja. Podrijetlom je iz Konga u Africi, a kad je bila jako malena usvojili su ju roditelji iz Hrvatske. Sklad u njevoj novoj obitelji mijenja se onog trenutka kada otac pronalazi novu ženu i kada njezina majka dobiva novi posao zbog kojih su primorane preseliti se u maleno selo. U novoj školi Dorcas očekuju mnoge promjene, a pitanje je hoće li se vidljivo drugačija djevojčica snaći u maloj sredini i hoće li ju okolina prihvatiti. Zvuči kao da je tu puno problema, no Dorcas očekuju mnogo ljepši događaji no što je uopće mogla zamisliti: moguće prijateljice ili suparnice, zanimljiv dečko ili nekoliko njih, novi članovi obitelji i razne druge zgode... ali o tome više pročitajte u knjizi.

Rič o lampašu

Ja sam lampaš. Zovu me i petrolejka, jer mi plamen drži petrolin. Za dana mi je misto na vrvu kredenca, da me dica ne diraje. Čim sunce zapadne u njive, ja sam glavni. Zapale me, metnu na srid astala, čeljad se skupi oko mene i divane el čitaju el mole krunicu el bace partiju filka. Svačeg sam se ja naslušo!

Dok nisu svudan doneli letriku, bio sam glavni.

Ja sam lampaš. Uzmi me u ruku nježno, pazi, moje caklo je zdravo tanano. Pažljivo skini caklenu buru i meti je na ravno, pazi da ne padne! Lagano izvuči fitilj i zapali šibicom, pa vrati buru, nježno, al čvrsto. Sidi i pogledaj me kako svitlim – moje malo ogledalo (malo ga čistom krpicom otari), koje služi da se svitlo dili naokolo na sve strane i igra sjena na zidovima salaša ispriopovidaće ti čudesne pripovitke...

LAMPAŠ – svjetiljka, najčešće petrolejska, koja se može prenositi;

PETROLIN – petrolej, uljana tekućina koja gori;

VRV – vrh;

KREDENAC – kuhinjski i blagovaonički ormar za posuđe;

ASTAL – stol;

ČELJAD – ukućani, domaće osoblje, obitelj, puk, svjetina;

FILK – kartaška igra

LETRIKA – struja

CAKLO – staklo;

FITILJ – stijenj;

BURA – stakleni dio lampe;

OTRT (SE) – obrisati (se), tarući očistiti

PRIPOVITKA – usmeno ili pismeno kazivanje; književna vrsta (kraća od romana), pripovijest, pripovjetka;

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković

Dani i mjeseci

U hrvatskome standardnom jeziku uobičajeno je da se u datiranju dokumenata i dopisa te u tekstu piše naziv mjeseca u genitivu, a ne njegov redni broj. Stoga bi primjerice umjesto 11. prosinac trebalo pisati 11. prosinca. Veljača je jedini mjesec označen imenicom ženskoga roda, pa se često i redni broj kojim se označuje dan u veljači pogrešno sklanja kao da je u ženskome rodu. Poruku: *Naći ćemo se 5. veljače.* treba pročitati *Naći ćemo se petoga veljače.*, a ne *Naći ćemo se pete veljače.* Skupinu 5. veljače treba razumjeti kao petoga (dana mjeseca) veljače, a ne kao skupinu u kojoj se redni broj slaže u rodu, broju i padežu s imenicom uz koju stoji.

Zadane datume napiši slovima. Brojke i mjesece napiši na hrvatskome jeziku.

11.12. _____

14. 2. _____

8. 11. _____

22. 7. _____

3. 3. _____

Riješenja: jedanaestog prosinca, dvadeset drugog studenog, osmog studenog, petog veljače, četrnaestog prosinca, kolovoza

Upoznajmo vršnjake...

Zovem se **Ivona Pejak**

Učenica sam trećeg razreda OŠ 22. oktobar u Monoštoru.

Obitelj: mama **Sanela** (34) i sestra **Iskra** (4).

Volim: ići na izlete, šetati

Ne volim: svađalice

Ili-ili (izaberi što ti je draže)

sladoled / čokolada

tenisice / cipele

meso / **kolači**

zima / **ljet**

dan / **noć**

pješ / bicikl

šljiva / **nar**

žuta / zelena

film / knjiga

tamburaši / **zabavnjaci**

povijest / **Hrvatski jezik**

pjevanje / plesanje

tradicijsko / **suvremeno**

pizza / **šnicla**

fotelja / stolac

čokolada / **vanila**

sok / voda

pas / mačka

selo / grad

kazalište / **film**

jesti / kuhati

čitati / gledati

Preporučam:

knjiga: *Kralj lavova*

pjevač: Ariana Grande

pjesma: Vrapčići: 12 godina

film: *Kako izdresirati svoga zmaja*

kompjutorska igrice: *Bakery*

Poruka: Budite vrijedni u školi,
čitajte knjige i družite se...

POZDRAV IZ...

...Novoga Sada

Draga Ana!

Bila sam u Novome Sadu kod Jasmine. Dan je bio prekrasan – sunčan, ali ne vreo. Mislila sam na Tebe puno i nedostajala si mi – moramo opet sve tri skupa doći ovdje, obići sve i fotkati se. Dok ne uspijemo, slušaj: prvo sam bila u *Dunavskom parku* i kao malo dijete uživala u zrakama sunca koje su se probijale kroz grane prekrasnog drveća. Divan je park, i cvijeće i labudi i ptice, ali – meni se više sviđa zimi: onda je kao u bajci. Naravno, oduševio me je kip Đure Jakšića, a i njegovi stihovi (moja prijateljica Jasmina se baš pripremila i pročitla mi par pjesama, a ja sam sjedila kraj kipa i slušala ju – fantastična je!)

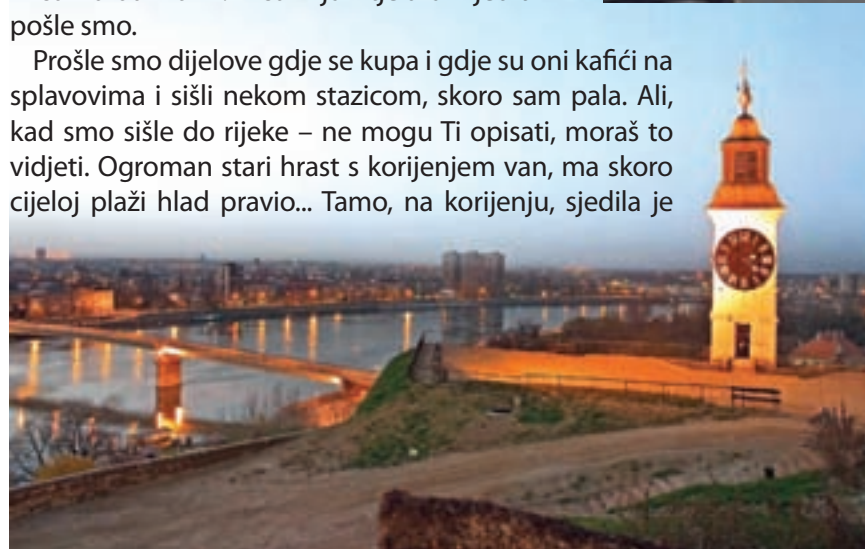
Nakon šetnje s prijateljicom Jasminom, rođenom Novosađankom, koja mi je pričala i o gradu i svemu što u njemu voli, pošli smo u centar. Katedrala (znam da nije katedrala, ali Jasmina je tako zove ;)) je prekrasna, zaista! Šetalište oko nje te prosto vodi u neka prošla vremena, jer iako ima kafića i butika puno, ima na kućama različitih natpisa o ljudima iz prošlosti, te onih malih prolaza s fenjerima i puno cvijeća koje i Ti i ja toliko voooolimo. U Zmaj Jovinoj smo i sjele u malenu slastičarnu i pojeli fiiiini sladoled – od lavande, mente i još raznih okusa – baš me zanima bi li Ti se svidjeli... Pojela sam tri kugle i popila limunadu!

Puuuuno smo šetale, pa sjedile na slatkim klupicama... Kako je dan već odmicao, Jasmina me je uporno nagovarala da pođem s njom do Štranda. Nije bio dan za kupanje i nije mi bila ni najmanja želja gledati plažu kraj rijeke (Ti znaš da sam ja morski tip skroz), ali Jasmina me je uvjeravala da će mi se svidjeti, neću se pokajati ni samo da vidim! Nisam ju htjela uvrijediti i – pošle smo.

Prošle smo dijelove gdje se kupa i gdje su oni kafići na splavovima i sišli nekom stazicom, skoro sam pala. Ali, kad smo sišle do rijeke – ne mogu Ti opisati, moraš to vidjeti. Ogroman stari hrast s korijenjem van, ma skoro cijeloj plaži hlad pravio... Tamo, na korijenju, sjedila je

jedna gospođa sa šeširom i čitala knjigu. Jedan mališ je trčao oko i igrao se – školjkama! Nisam znala kako školjke u rijeci mogu biti krasne i sjajne. Naravno da sam pronašla par i ponijela (gospođa je rekla da se smije) i

Tebi donosim jednu, a sebi dvije i par kamačaka za moj kameni vrt...

Dugo mi je pred očima bilo to golemo drvo i modro nebo kroz raskošne grane dok smo se vozili doma. Poželjela sam živjeti tamo ili bar provesti koji dan ljeta u hladu tog čudnog drveta s par knjiga. Moram Ti sve pokazati, smislit ćemo kad idemo, do tada –

Veliki Ti zagrljaj i par fotki iz Novoga Sada od Tvoje BFF Ive!!!

PAJO KUJUNDŽIĆ, učenik i učitelj!

(Subotica, 15. svibnja 1859. – 10. listopada 1915.)

Da vam se predstavim...

Zovem se **Pajo Kujundžić**. Rođen sam prije 160 godina u Subotici. A prezime mi je prilično poznato jer s istim prezimenom ima puno svećenika i kulturnih djelatnika. Možda ste za neke od njih čuli, a vaši roditelji i njihovi roditelji svakako jesu. To su: franjevci **Radoslav Kujundžić** i **Ivan Jesse Kujundžić**, svećenici **Ilija Kujundžić** i **Ivan Kujundžić**, autor prve preljске pjesme **Nikola Kujundžić**. I to nije sve, ali o tome na nekom drugom mjestu.

Imao sam velikog učitelja

Školu sam pohađao u rodnom gradu, a potom u Kalači, u sjemeništu. Postao sam svećenik. Upoznao sam velikog preporoditelja bačkih Hrvata biskupa Ivana Antunovića! On je moj učitelj, a ja njegov učenik. A onda sam i ja postao učitelj i vjeroučitelj.

Profesor i svećenik

U moje vrijeme u školi se govorilo i pisalo samo mađarskim jezikom. A ja sam jako volio naš materinski jezik i želio ga uvesti u škole, naročito u prvi i drugi razred. Osnovao sam i prvu *Školsku zadrugu* 1913. godine. Veselila me pomisao da ćemo brinuti o učenicima u našim, hrvatskim školama, ali to nije bilo lako realizirati.

Bio sam svećenik u Bikiću, a potom u Monoštoru i u Subotici. U subotičkoj *Gimnaziji* bio sam profesor punih 25 godina.

I učitelji nekada lažu!

»Naime, u četvrtom razredu Pajo je imao slabije ocjene, a iz mađarskog jezika nedovoljan uspjeh. To ga je ogorčilo i htio je napustiti školu i baviti se poljoprivredom. Međutim, otac mu je strogo zapovjedio da položi popravni ispit. Pajo je poslušao oca i u daljnjem školovanju sve više napredovao. Posebno je dobro učio hrvatski jezik, a u tome ga je izazvao prof. mađarskog jezika **Antun Farkaš** koji je tvrdio da Bunjevci nemaju ni stotinu riječi. Kada se Pajo požalio svojoj braći Iliji i Nikoli, sva trojica su počela marljivo sakupljati hrvatske riječi i začas su napisali po 500 riječi. Tada su se grohotom nasmijali i ustvrdili da taj profesor laže«.

Narodni preporoditelj

Briga za narod i narodni jezik su jako važni. Zato sam osnovao *Kolo mladeži*, društvo za očuvanje narodnih običaja. Pomogao sam osnivanje *Pučke kasine*, kulturne i prosvjetne udruge. Osnovao sam i zakladu *Dobrotvor* koja treba brinuti o siromašnim učenicima.

K. Č.

Zanimljivost

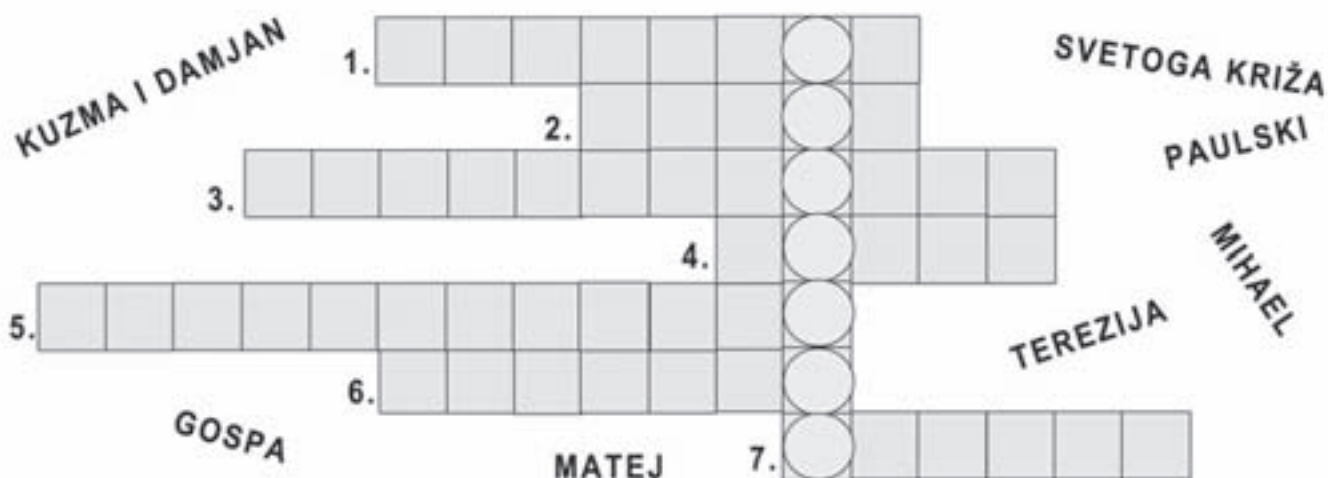
Pajo Kujundžić je 1883. godine počeo izdavati i naš kalendar *Subotičku Danicu* koja se tada zvala Bunjevačko-Šokačka Danica ili subotički kalendar. U prvom broju je napisao: »Zabadavad bi se mi nazivali Bunjevcima ako bismo zanemarili naše lipe starovinske običaje, svečanosti, krasne pisme i pripovitke, oduševljenu bunjevačku molitvu, požrtvovanu ljubav prema roditeljima, prema vinčanom drugu, prema miloj dičici«.

Rujanski uzori

Draga djeco, rujan je mjesec koji vas je vrlo brzo vratio u školske klupe, ali i otvorio vrata novim zgodama i prijateljstvima. Ako pogledamo crkveni kalendar, možemo zapaziti da su rujanski dani obilježeni imenima brojnih svetaca kojima je zajednička crta i to što im je život bio ispunjen velikom pokorom, mnogim žrtvama, kao i brigom za bolesne, stare i siromašne. Pokušajmo se i mi na početku nove školske godine, po uzoru na njih, oduševiti za marljivi, savjesni i radosni hod ka novim uspjesima.

Povežite opise likova i blagdana s njihovim imenima koja su vam otkrivena ali izmiješana, a kada ih ispravno upišete u križaljku, otkrit ćete ime sveca koji je preveo Bibliju na latinski jezik (Vulgata), a spomendan mu je 30. rujna.

1. Albansku redovnicu koja se u Indiji (Kalkuti) posvetila najsiromašnijima, bolesnima i umirućima, a svetom ju je proglasio papa Franjo 2016. godine, zovemo Majka ...
2. Apostol i evanđelist koji je prije Isusovog poziva vršio službu carinika, a potom gorljivo propovijedao na Istoku zove se ...
3. Prema drevnoj kršćanskoj predaji Kristov križ je u 4. stoljeću na čudesan način u Jeruzalemu pronašla pobožna carica Jelena, a ovaj blagdan nazivamo Uzvišenje ...
4. Blagdan na koji slavimo rođenje kćeri sv. Joakima i sv. Ane, Blažene Djevice Marije, Isusove majke nazivamo Mala ...
5. Liječnici i uzoriti kršćani koji su svoju patničku braću besplatno liječili i duhovno krijepili, a umrli presijecanjem glave u vrijeme cara Dioklecijana zovu se ...
6. Svećenik koji je vidio Isusovo lice u svakom siromahu, te osnovao misijsku kongregaciju (lazariste) sa željom da svećenici što bolje pomažu siromahe zove se Vinko ...
7. Uz Gabriela i Rafaela, spominje se kao jedan od vrhovnih anđela koji se bori sa Zlim. Njegovo ime znači »Tko je kao Bog«. Posvećena mu je franjevačka crkva u Subotici. Njegovo ime je ...

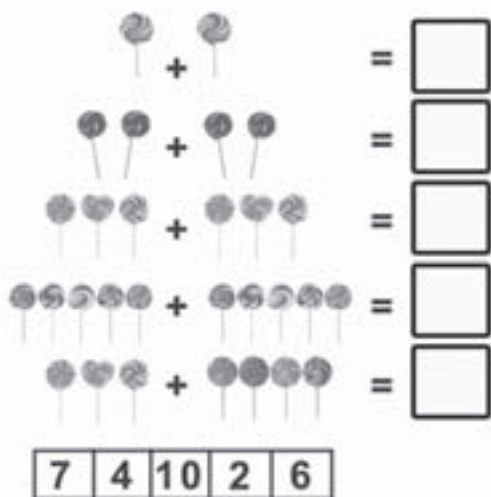
Etneekamp 2019.

HRCKOVE MOZGALICE

1. Zbroj lizalice i u ponuđene kvadratiće upiši točan zbroj.

2. Prepiši u prazna polja dane u tjednu tako da prvi bude ponedjeljak.

NEDJELJA	
PONEDJELJAK	
PETAK	
SUBOTA	
UTORAK	
SRIJEDA	
ČETVRTAK	

3. Sličicu u kojoj čuješ glas A oboji.

4. Spoji sliku i riječ.

RIBA

AUTOBUS

BROD

BALON

BANANE

JABUKA

BOMBONI

5. U kom dijelu riječi čuješ glas P? Na početku, sredini ili kraju? Oboji

000

000

000

Započeo novi Nacionalni kviz za poticanje čitanja

Ritam odrastanja

S novom školskom godinom započinju i brojni programi i kvizovi koje na hrvatskom jeziku provodi Gradska knjižnica Subotica u cilju popularizacije knjige i čitanja. Prvi je Nacionalni kviz za poticanje čitanja koji se tradicionalno provodi u Mjesecu hrvatske knjige, a već više od 20 godina organiziraju ga Knjižnice grada Zagreba – Hrvatski centar za dječju knjigu i Odjel za djecu i mladež s Mediotekom Gradske knjižnice. Od 2011. godine kviz se provodi online, a od ove godine je i redizajniran, odnosno prilagođen prikazu i rješavanju na pametnom telefonu.

Tema ovogodišnjeg Mjeseca hrvatske knjige – *U ritmu čitanja*, a naziv Nacionalnog kviza za poticanje čitanja 2019. godine je *Ritam odrastanja*.

Pravila su uglavnom ostala ista, pa prisjetimo ih se:

- u kvizu sudjeluju učenici od 5. do 8. razreda osnovne škole koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku
- najprije treba pročitati sljedeće tri knjige: **Jasminka Tihi-Stepanić**: *Ljeto na jezeru Čiču*, **Ivana Guljašević Kuman**: *Drugačija* i **Vlasta Golub**: *Eva, mala žena*
- za rješavanje kviza potrebno je proučiti i ponuđene provjerene online izvore koji će biti istaknuti u kvizu
- online kviz se nalazi na <https://www.knjiznica.hr/mhk-kviz/>
- kviz je aktivan od 9. rujna do 25. listopada 2019. godine do kada se može popuniti online upitnik
- kod popunjavanja kviza potrebno je u padajućem meniju odabrati mjesto i školu koju pohađate
- Gradska knjižnica Subotica nagradit će dva učenika trodnevnom putovanjem u Zagreb na završnu svečanost i javno izvlačenje nagrada koje će biti upriličeno 15. studenoga. Tom prilikom, među ostalim, posjetit će i Sajam knjiga *Interliber*.
- za ostale sudionike Gradska knjižnica Subotica osigurat će i 15 utješnih nagrada.
- ako imate dodatnih pitanja ili nejasnoća, posjetite Dječji odjel Gradske knjižnice Subotica ili mrežne stranice Kviza gdje možete pročitati sve vezano uz Kviz, pravila, najčešće postavljena pitanja, a na njoj će biti objavljeni i pobjednici Kviza.

Uživajte u čitanju koje vam predstoji... Sretno!!!

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Ivan Kujundžić je bio svećenik i književnik, ali i »hrčak« za knjige.

Nagrađeni detektivi:

Valentina Vuković – OŠ Avram Mrazović, Sombor
Franjo Rudinski – OŠ Matko Vuković, Subotica
Martina Dulić – OŠ Matko Vuković, Subotica
Petra Ivković Ivandekić – OŠ Matko Vuković, Subotica
Mateo Šimunov – OŠ 22. oktobar, Monoštor
Karlo Kujundžić – OŠ Matko Vuković, Subotica
Marija Lulić – OŠ Matko Vuković, Subotica
David Cvijanov – OŠ Matko Vuković, Subotica
Emanuela Kiš – OŠ Matko Vuković, Subotica
Ivona Stantić – OŠ Matko Vuković, Subotica

Nagradno pitanje:

Smotra dječjih pjevača i zborova održana je 6. rujna.

Koja je to Smotra bila po redu?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

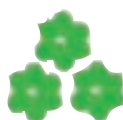
Razred

CIJELOG LJETA JE STAJALA U KUTU SOBE I USAMLJENA. NJEN VLASNIK NIJE BRINUO O NJOJ. ČESTO JU JE BACAO NA POD, TRAVU, U KUT... OSTAVLJAO JE OTVORENU, PO NJOJ SU BILE MRVICE OD RAZBACANE   .

JEDNE VEČERI JE ZAPLAKALA. JU JE ČUO I U ČUDU ZAPITAO: - ZAŠTO PLAČEŠ? ŽALOSNA TORBA JE ODGOVORILA: - TUŽNA SAM JER ME BACAŠ. NISI UREDAN I NE ČUVAŠ ME! OTIČI ČU I PRONAĆI NOVOG KOJI ĆE SE BRINUTI O MENI! SUTRADAN JU JE OČISTIO, OPRAO I ODLUČIO POSTATI UREDNIJI. DOGOVORIO SE S DA GA SVAKI PUTA KADA JE GRUB I NEUREDAN UŠTINE. AKO VAM KAŽEMO DA SU SE DRUŽILI JOŠ DUGO GODINA, ŠTO MISLITE, JE LI ISPUNJENO OBEĆANJE???

HAJDEMO SE UPOZNATI

HRCKOVI ČITATELJI DRAGI, OVE ŠKOLSKE – VRTIĆKE GODINE U VRTIĆIMA JE OVAKVO STANJE:

VRTIĆ *MARIJA PETKOVIĆ* – *BISER* BROJI DVIJE SKUPINE: *PAČIĆA* IMA 18, NA ČELU S TETAMA **BILJANOM MRĐANOV** I **NADOM GABRIĆ**, KAO I ZABAVIŠNU SKUPINU *CVJETIĆA*, KOJIH IMA 5, A VODI IH TETA **DEJANA BALAŽEVIĆ RUDIĆ**.

VRTIĆ *MARIJA PETKOVIĆ* – *SUNČICA* BROJI I OVE GODINE TRI SKUPINE:

ZABAVIŠNA SKUPINA *BALONČIĆI* IMA 11 DJECE, NA ČELU S TETOM **MIRJANOM VUKMANOV ŠIMOKOV**.

CVJETIĆI SU OBDANIŠNA SKUPINA, STARIJEG I NAJSTARIJEG UZRASTA I IMA IH 29, S DVIJE TETE: **EMINOM KUJUNDŽIĆ** I **IVOM STANKOVIĆ**.

U SKUPINI *PAČIĆI* SU DJECA MLAĐEG – SREDNJEG OBDANIŠNOG UZRASTA I IMA IH 19, A O NJIMA BRINU TETA **MARINA PIUKOVIĆ** I **MARINA IVANKOVIĆ RADAKOVIĆ**.

VRTIĆ *PETAR PAN* U TAVANKUTU IMA ZABAVIŠNU SKUPINU NA HRVATSKOM JEZIKU KOJA SE ZOVE *LEPTIRIĆI*, IMA IH 12, A VODI IH ODGOJITELJ **NENAD TEMUNOVIĆ**.

ŠTO SE U VRTIĆU RADI

ŠTO SE U VRTIĆU RADI?
ŠTO SE U VRTIĆU RADI?
PRIJATELJSTVO TU SE SADI,
PRIJATELJSTVO TU SE SADI.

U VRTIĆU JOŠ SE I PJEVA,
I DRUGARSTVO NAM SAZRIJEVA,
PO'VRTIĆA CIJELA ČETA,
A NA ČELU NAŠA TETA.

UJUTRO SE IGRA I UČI,
A POPODNE IDE SE KUĆI,
AL'TU NEĆEŠ SRESTI ĐAKE,
SPREMAJU SE ZA PRVAKE!

Jure veli kad jure...

Mama i ja smo se ponovo posvađali. Oko igrica, jasno. I ta riječ mi je sad glupa – krivo mi je i neugodno gledati mamu kako odsutno sjedi i razmišlja nakon bure svakakvih riječi od jučer. Samo sam prošao i promrmljao »Dobro jutro«. Uistinu, znam da sam pretjerao s igricama i s vikanjem na nju, ali – kako sad to izgladiti? Pokušam li joj nešto učiniti (skuhati kavu, pospremiti sudove) bit će prozirno i kao da se ispričavam, a ja zaista mislim da – nisam kriv. Ili jesam?

Vikala je: »Dosta tih glupih igrica, pretvorit će ti mozak u kašu!« Bio sam u posljednjoj utrci i htio sam joj viknuti: »Ti si glupa, ovo je najbolja igrica na svijetu i upravo pobjeđujem konačno«, ali sam stisnuo usta tako snažno da sam – izgubio! Izletjela mi je ružna riječ, znam kako to mama mrzi, i ja ju izbjegavam, ali – toliko sam se trudio pobijediti da ...UH!

Kako ne može shvatiti? Ja prosto volim igrice, kažem im igrice iz čiste, prave ljubavi! Svi im u biti tepaju tom umanjenicom – klinci i mi teenovi od milja, a roditelji moguće želeći im umanjiti vrijednost, umanjujući riječ. Zašto moja mama ne može biti cool mama i voljeti igrice kao neke druge mame? Čak i Matijina baka voli igrice, prešla je Zumu do kraja. Ok, to je dječja igrica, ali ipak. Ili kao tata – tata bi igrao cijeli dan, da ne mora ići na posao, jesti, nešto pospremiti i - spavati. Ne smijem ni reći mami, ali od kad su se oni razveli, mi nekad noću satima igramo skupa preko servera.

Opet ju krišom gledam. Zašto ih ne može podnijeti, igrice mislim? Imam dobre ocjene, dobar sam u nogaču, sve napravim što moram... Jedino – sve ostalo vrijeme želim biti uz komp i igrati ili gledati klipove o igricama. Možda su se i razveli jer mama mrzi, a tata voli igrice? Ili ih je mama zamrzila poslije, kad je tata počeo pretjerivati? Opet taj gorki okus... Ne zna mama da ja uz igricu nekad i razmišljam, nekako planiram, objašnjavam si ovaj život koji nije baš lagan. Dok mi je pred očima sjajna, crvena formula koja juri i obilazi sve druge, čini mi se da ću tako i ja jednom – uspjeti običi sve moje probleme, suparnike, strahove i da ću sve pobijediti ja, baš ja, konačno ja! Kad bih joj mogao objasniti, ali ona ne želi ni čuti, igrice su joj najgora stvar na svijetu, zlo samo.

Pokušat ću joj objasniti, sjest ću kraj nje i reći ovako jasno: »Mama, igrice mi znače puno jer... Ali nisu mi najvažnije i ne brini – neću zapostaviti ni školu, ni društvo, ni tebe i tatu...«. Evo, kad dođem doma i osvojim taj pokal – skuhat ću joj kavu i sjesti kraj nje. Samo da pobijedim...

Jure

VOLIM VOJVODINU

Vjerujete li dragi moji ljubitelji kvizova da započnemo već šestu sezonu/godinu kviza posvećenog našoj prekrasnoj Vojvodini? Do sada smo vam postavili oko 200 pitanja i još imamo što nismo. Stoga, počinjemo!

1. Kod kog mjesta u Vojvodini se Tisa ulijeva u Dunav?

- a) kod Starog Slankamena
- b) kod Vršca
- c) kod Sombora
- d) kod Bačke Topole

Prema predaji, mjesto na kom se Tisa ulijeva u Dunav, jeste lokacija gdje je prije mnogo stoljeća sahranjen čuveni hunski vojskovođa, strah i trepet zapadnog svijeta prvih stoljeća nakon Krista – Atila, Bič Božji. To mjesto predstavlja i tromeđu Srijema, Banata i Bačke.

3. Što je dunc?

- a) vojna titula
- b) kompot od voća
- c) vrsta namještaja
- d) vrsta tkanine

Kada dođe zima mnogi se raduju duncu, jer tako mogu konzumirati voće i tijekom zime. Bunjevački Hrvati su poznati po slatko-slanoj kombinaciji hrane, jer dunc najčešće služe uz pečenje nedjeljom i blagdanima. Najpoznatiji je dunc od breskve, marelice, višnje, trešnje, krupnih šljiva, krušaka ali prave ga i od drugog voća.

2. Ovaj poznati vojvođanski desert sa slike ima više naziva, ali jedno od navedenih imena je uljez. Koje?

- a) šnenokle
- b) ptičije mlijeko
- c) lutajuće ostrvo
- d) čokoladna rapsodija

Ovaj izuzetno osvježavajući desert nije teško napraviti, jeftin je i vjerujem da je jedna od najpopularnijih slastica iz djetinjstva vaših roditelja. Ako vam još nisu pravili, podsjetite ih i obavezno ga kušajte.

4. Na području koje vojvođanske općine se nalazi Specijalni rezervat prirode Bagremara?

- a) Bačka Palanka
- b) Srijemska Mitrovica
- c) Novi Sad
- d) Zrenjanin

Specijalni rezervat prirode Bagremara je zaštićeno prirodno dobro prve kategorije zaštite od izuzetnog značaja za Srbiju, jer je jedino stanište biljne vrste *Kukurjak* na teritoriju naše zemlje. Ova višegodišnja ranoproljetna biljka iz porodice ljutića je prirodna rijetkost i spada u kategorij krajnje ugroženih vrsta biljaka u Srbiji.

Katarinina zubić užina

Priprema:

1. Tost kruh prerezati dijagonalno na pola. Namazati kruh sirnim namazom i na to poslagati kulen. U sredini sendviča jedan kolut kulena treba viriti kao jezik.
2. Sir izrezati u pravokutnike i poslagati na kulen, ali da vire kao zubići iz sendviča. Ponovno poslagati kulen i preklopiti drugim parčetom tost kruha.
3. Krastavac i masline izrezati na kolutove i poslagati po sendviču kao oči.
4. Užinu spakirati u kutiju za užinu u koju treba dodati narezanu cherry rajčicu.

Dobar tek!

*Katarininu zubić užinu je za vas pripremila **Katarina Vukadinović**. Katarina je prvašić OŠ Ivan Milutinović u Subotici. Tek je krenula u školu, ali zna što je dobra užina. Voli kuhati, crtati, igrati se i jako voli glazbu. Od treće godine ide u Glazbenu školu gdje uči svirati klavir, a uživa i u pjevanju.*

Vrijeme pripreme:
5 minuta

Potrebni sastojci:

tost kruh

sirni namaz

kobasica ili kulen

sir

krastavac

masline

cherry rajčica

Sveznalica

NAJSTARIJA BILJKA NA SVIJETU

Teško je vjerovati, ali australski znanstvenici otkrili su na otoku Tasmaniji blizu Australije grm božikovine koji broji 43.000 godina života! Iz golema debla još uvijek buja na stotine mladica. Pojedini fosilni ogranci dokazuju starost biljke koja je nadživjela sve naraštaje iz povijesnog doba čovječanstva!

JUŽNI POL: ULAZ PSIMA ZABRANJEN

Antarktik je posljednje kopno koje nije ekološki zagađeno, zato su potrebne posebne mjere da taj komadić Zemlje ostane čist. Odlučeno je zato da Južni pol ostane nedodirljiv, zabranjeni su bilo kakvi radovi i istraživanja u sljedećih 50 godina. Nijedna životinja kojoj Antarktik nije zavičaj ne smije tamo biti dovedena. Uklonit će se čak i psi koji vuku saonice, jer bi oni mogli prenijeti svoje bolesti na tuljane.

NAJVEĆE ZVONO NA SVIJETU

Carsko zvono je ogromno zvono koje se nalazi unutar zidina Moskovskog kremlja u Rusiji. Carsko zvono je najveće zvono na svijetu, teži 216 tona, visoko je 6,14 metara, i promjer mu iznosi 6,6 metara. Zvono je naručila ruska carica Ana. Izlili su ga od bronce 1735. godine. No, zvono nikada nije zazvonilo. Tijekom požara 1736. godine zvono je oštećeno, dok je još bilo u izradi.

KINOMANIJA

Farmagedon

Čudna svjetla iznad mirnog grada Mossinghama najavljuju dolazak tajanstvenog posjetitelja s drugog

kraja galaksije... No, na obližnjoj Mossy Bottom farmi Shaun ima druge stvari na pameti, a njegove vragolije neprestano prekida razdraženi pas Bitzer. Kada maleni preslatki izvanzemaljac s nevjerojatnim moćima prisilno sleti blizu Mossy Bottom farme, Shaun uskoro vidi priliku za izvanzemaljsku zabavu i avanturu, te kreće na misiju: mora otpratiti intergalaktičku posjetiteljicu prije nego je ulovi zlobna organizacija.

Dora istražuje izgubljeni grad

Provodeći većinu života u istraživanju džungle sa svojim roditeljima, ništa nije moglo Doru pripremiti za njenu najopasniju avanturu ikada – srednju školu.

Iako ju ta ideja o školi i nije pretjerano oduševila, pogotovo jer će za to vrijeme njezini roditelji tražiti Grad od zlata, Dora baš i nema previše izbora. Smje-

stili su je kod rođaka, krenula je u srednju, a onda se na jednom izletu stvari jako zakompliciraju.

Doru i njezinu ekipu otmu zlikovci koji svim silama žele pronaći Grad od zlata.

U osam smjerova pronađi i precrtaj pojmove: hodati, hvatati, govoriti, početi, gledati, pitati, odgovoriti, sjesti, kofer, ući, grimase, sanjati, jedriti, piti, igra, let, pero, blok, duga, večer, noć, kut.

Preostala slova dat će konačno rješenje – naziv za crtež ili sliku u knjizi, koja prati tekst. Pisanom tekstu dodaje se likovni izraz što ga čini jasnijim i življim. Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerke.

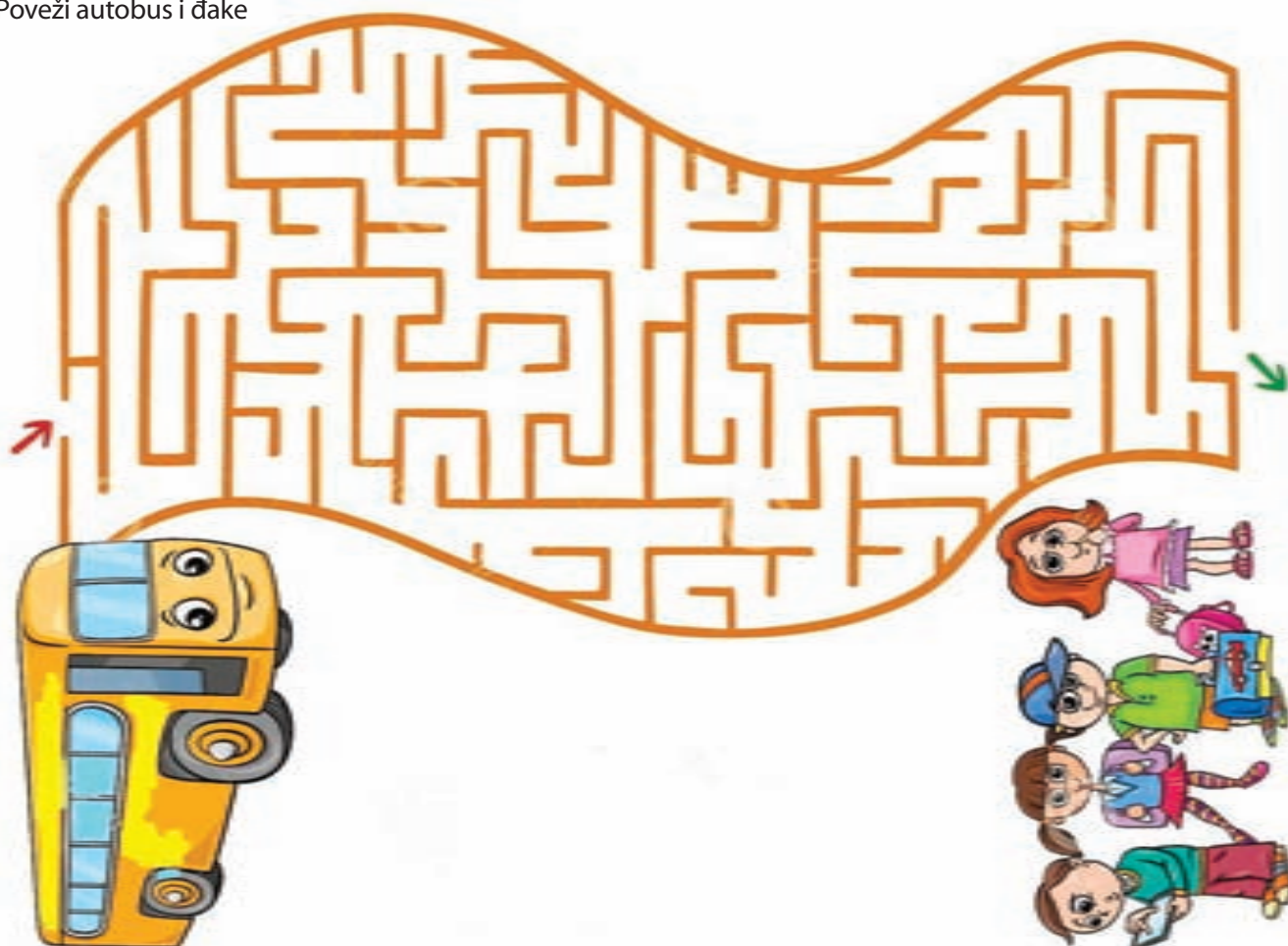

I	I	T	I	R	O	V	O	G	D	O
I	T	I	R	D	E	J	R	I	L	O
R	E	Č	E	V	I	I	T	K	S	R
U	I	S	T	T	M	A	D	O	A	E
I	T	R	I	A	D	A	U	L	Nj	P
T	I	P	S	E	I	R	G	B	A	I
A	R	E	L	T	T	G	A	R	T	T
T	O	G	A	N	E	I	E	A	I	S
A	V	D	O	K	Č	F	T	U	T	E
V	O	Ć	U	A	O	I	Ć	C	E	J
H	G	T	I	K	P	I	J	A	L	S

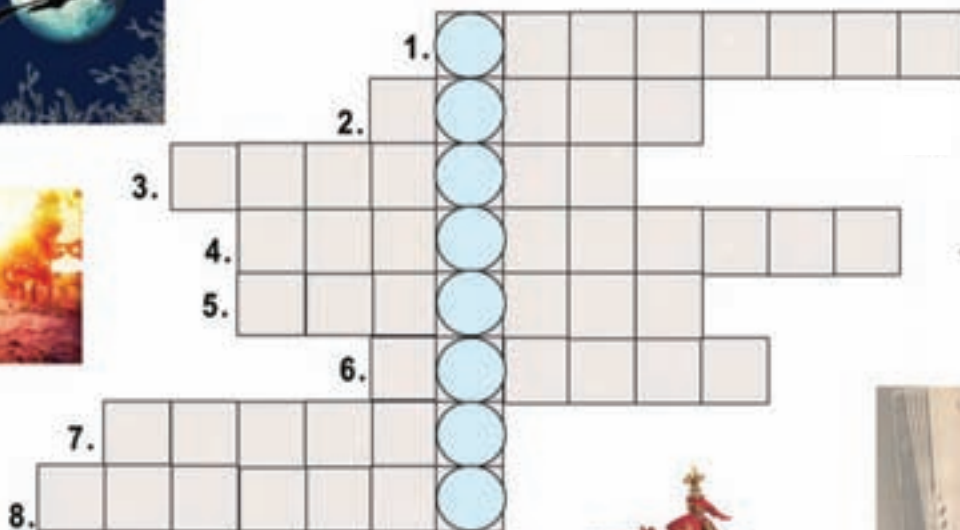
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Poveži autobus i đake

Riješi križaljku prema ponuđenim slikama:

1. Pohlepna i svadljiva žena, lik iz bajki i priča koja čarobnim moćima nanosi zlo ljudima; 2. Oklopljeni ratnik na konju; 3. Umjetnik koji smišlja i piše stihove pjesme; 4. Bajka o kraljevni koja je zbog vilina prokletstva zaspala i spavala stotinu godina. Jedan ju je princ poljupcem probudio; 5. Drugi naziv za vjerski praznik. To je dan za obilježavanje nekog događaja; 6. Mala kratkodlaka životinja koja živi pod zemljom; 7. Četveronožna šumska životinja šiljate njuške i dugog repa obrasloga dugom dlakom. Krzno joj je crvenkaste boje; 8. Životinja koja jede samo biljnu hranu.

Riješi »Sudoku« zagonetku:

Pravila: U svakom manjem kvadratu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvog zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Također, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

		4	9		1	3		
	9	6	5	7	4	2	1	
5	2			6			4	9
8	1						3	7
4	7						2	5
	6	3				8	9	
		8	7		2	4		
			8	9	6			
				1				

3								4
		2		6		1		
	1		9		8		2	
		5				6		
	2						1	
		9				8		
	8		3		4		6	
		4		1		9		
5								7

